

ภาพแรก และหน้าที่อันยิ่งใหญ่

ภาพ เมื่อแรกพบคุณยาย ยังคงแจ่มชัดอยู่ในความทรงจำของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้ามาวัดครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๙ ด้วยความพยายามพากเพียรชักชวนจากรุ่นพี่ และเพื่อนชมรมพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การมาวัดครั้งแรกของข้าพเจ้าล้วนแล้วมีแต่ภาพแห่งความประทับใจ

ข้าพเจ้าประทับใจในความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเขียวครึ้มและร่มรื่นของต้นไม้ภายในวัด ข้าพเจ้าได้ไปกราบหลวงพ่อดัมมชโย (พระราชภาวนาวิสุทธิ) ที่ศาลาดูสิตพร้อมกับเพื่อนสมาชิกชมรมพุทธฯ หลังจากกราบก้นคนละครั้งสองครั้ง ไม่พร้อมกัน หลวงพ่อก็พูดทักทายว่า “มาจากไหน

กราบใหม่พร้อม ๆ กันสิจ๊ะ” ข้าพเจ้าประทับใจในความสว่างและ
ผ่องใสของท่านมาก ข้าพเจ้ายังได้ไปกราบหลวงพ่อตตชีโว
(พระภาวนาวิริยคุณ) ขณะที่ท่านกำลังฉันเพลร่วมกับพระภิกษุ
สงฆ์อีกประมาณ ๖-๗ รูป ที่คร้วยามา^๑ ระหว่างนั้นรุ่นพี่กีฬา
สวดมนต์ทำวัตรเช้า ซึ่งเป็นความประทับใจ เนื่องด้วยข้าพเจ้า
ไม่เคยสวดมนต์ยาว ๆ อย่างนี้มาก่อนเลย

แต่การมาวัดครั้งแรกของข้าพเจ้า ไม่ได้พบ ไม่ได้รู้จัก
ไม่ได้ยินแม้แต่ชื่อของคุณยาย จนกระทั่งวันหนึ่ง ข้าพเจ้าและ
เพื่อนเดินผ่านไปทางคร้วยามา ด้านแท่งค้ำน้ำ ได้เห็นแม่ชีท่าน
หนึ่งดูมีอายุ ร่าจเล็ก ๆ ผิวคล้ำ ใส่แว่นตาสีชาอันโต นั่งอยู่บน
เก้าอี้ตัวเตี้ย ๆ ข้างหน้ามีอุบาสกนั่งเรียงแถวอยู่กับพื้น ๓-๔ คน
แม่ชีท่านนั้นกำลังพูดคุยอะไรอยู่ไม่ทราบ แต่ดูเป็นกันเอง

ทันใดนั้นเอง เพื่อนที่เดินไปกับข้าพเจ้าก็พูดด้วยเสียง
ตื่นเต้นระคนด้วยความดีใจอย่างที่สุดว่า

“คุณยายจันทร์ ๆ อาจารย์ของหลวงพ่อ” พร้อมกับฉุดให้
ข้าพเจ้านั่งลงพนมมือไหว้

^๑ อาคารสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด จะตั้งชื่อตามสวรรค์ ๖ ชั้น รวมทั้งชื่อของพรหมโลก
เช่น จาตุมหาราชิกา ดาวดึงส์ ยามา ดุสิต เป็นต้น สำหรับโรงครัว ให้ชื่อว่า
อาครายามา บางครั้งจึงมักเรียกกันว่า “คร้วยามา”

เป็นครั้งแรกที่ข้าพเจ้าได้รู้จักคุณยาย และได้พนมมือไหว้ท่านในระยะห่าง ๆ ข้าพเจ้านึกสงสัยในใจว่า อาจารย์หลวงพ่ทำไมเป็นผู้หญิง ท่านสอนอะไรหนอ ถึงเรียกท่านว่าเป็นอาจารย์ของหลวงพ่

เพื่อนของข้าพเจ้าบอกด้วยเสียงที่ยังไม่คลายจากความดีใจว่า คุณยายท่านนี้เป็นอาจารย์สอนธรรมะหลวงพ่ ท่านเป็นผู้มีธรรมะสูง และมีธรรมะละเอียด คำว่า “มีธรรมะสูง” “มีธรรมะละเอียด” ก็เป็นคำใหม่สำหรับข้าพเจ้าในตอนนั้น

เพื่อนพาข้าพเจ้าเดินไปขอหนังสือ “เดินไปสู่ความสุข” จากอาคารประชาสัมพันธ์ (หินอ่อน) เมื่อได้อ่านแล้วความสงสัยต่าง ๆ จึงค่อย ๆ คลายไป ทำให้เข้าใจกระจ่างขึ้น โดยเฉพาะข้าพเจ้าทราบแล้วว่า เหตุใดคุณยายท่านนี้จึงได้เป็นอาจารย์สอนธรรมะหลวงพ่ ทำให้นึกถึงบทกวีที่ว่า

“ไฉ่ว่าชายจะปราชญ์เปรื่องกระเดื่องฤทธิ์
เป็นบัณฑิตไปทุกแห่งก็หาไม่
แม้สตรีมีปัญญาปรีชาไว
ก็ควรให้เป็นบัณฑิตฤทธิสตรี”

พระธรรมโกษาจารย์

ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นบุญยิ่งนัก ที่ได้มาพบท่านในวันนั้น จากภาพแรกก็เป็นภาพต่อ ๆ มา จากที่เพิ่งเคยได้ยินคำว่า “คุณยายจันทร์” ข้าพเจ้าก็เริ่มคุ้นเคยกับคำว่า “คุณยาย” มากขึ้น เมื่อข้าพเจ้าได้มาเป็นอาสาสมัครแผนกโภชนาการ ในวันอาทิตย์ก็จะมาช่วยแจกข้าวให้สาธุชน เข้าไปช่วยล้างภาชนะที่ครัวหลัง^๑ บ้าง ไปช่วยจัดอาหารที่ครัวหน้า^๒ บ้าง แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ได้พบคุณยายบ่อยนักแต่ข้าพเจ้าคุ้นเคยกับคำว่า “คุณยาย” ขึ้นเรื่อย ๆ เพราะคุณยายเป็นคนดูแลจัดแจง วางแบบแผน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่าง ๆ ทั้งหลายในครัว ข้าพเจ้ามักจะได้ยินผู้ที่มาช่วยงานอยู่ก่อนบอกว่า คุณยายท่านสอนให้ทำอย่างนั้นอย่างนี้ หรือไม่ก็ข้าวของต้องวางต้องเก็บให้ถูกที่เป็นหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบ เดี่ยวคุณยายจะมาตรวจ ครัวของคุณยายมองไปทางไหนจึงมีแต่ความสะอาดเรียบร้อย

การจัดอาหารจัดผลไม้ถวายพระก็เช่นเดียวกัน ทุกอย่างทำด้วยความประณีต สวยงาม

ข้าพเจ้าได้พบ ได้เรียนรู้สิ่งที่ดีงามต่าง ๆ มากมาย ที่ยังไม

^{๑-๒} โรงครัว แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ด้านหน้า เรียกว่า ครัวหน้า เป็นที่จัดภัตตาหารถวายพระ ส่วนด้านหลังเรียกว่า “ครัวหลัง” เป็นสถานที่ประกอบอาหารสำหรับพระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา ตลอดจนเลี้ยงสาธุชนที่มาวัด

เคยพบเห็น และที่สำคัญข้าพเจ้าได้พบ ได้เข้าใกล้บุคคลผู้เป็นต้นแบบแห่งความดีงามทั้งหลายทั้งปวงเข้ามาเรื่อย ๆ จากพนมมือไหว้ไกล ๆ ก็ได้เข้ามาพนมมือไหว้ใกล้ ๆ ข้าพเจ้าได้มองเห็นแววตาแห่งความเมตตา และความจริงใจอันอบอุ่นจากท่านสายตาของท่านเป็นสายตาที่อยู่ในใจของทุก ๆ คน

เวลามาวัดข้าพเจ้ามักจะนำช็อคโกแลต หรือขนมเล็ก ๆ น้อย ๆ ติดมาด้วย เพื่อพบท่าน ข้าพเจ้าจะได้ถวาย และเมื่อข้าพเจ้านำของไปถวาย คุณยายจะพูดสั้น ๆ เช่น “ให้ได้นุญกับยายเยอะ ๆ นะไอ้หลาน” “โชคดีนะ” “ขอบคุณมาก” ฯลฯ พร้อมกับมองข้าพเจ้า

ข้าพเจ้ายังจำได้ถึงสายตาของคุณยาย ที่เปี่ยมด้วยความเมตตาและความรู้สึกขอบคุณที่ข้าพเจ้าเอาของไปถวาย แม้จะเป็นของเล็ก ๆ น้อย ๆ ตามประสาเด็กก็ตาม บางครั้งขณะที่ข้าพเจ้าพนมมือไหว้ท่านอยู่ สองมือของท่านก็มาจับมือข้าพเจ้าไว้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกปีติและอบอุ่นใจยิ่งนัก ข้าพเจ้ารู้สึกรักคุณยายมาก...เช่นเดียวกับทุกคนที่ได้มารู้จักคุณยาย

เมื่อข้าพเจ้าเรียนจบได้ทำงานแล้ว ก็ยังคงถือศีล ๘ และมาวัดอย่างสม่ำเสมอ ถ้าอาทิตย์ไหนข้าพเจ้าช่วยงานวัดจนกระทั่งเย็นหรือมาพักค้างเพื่อช่วยงานที่วัด ข้าพเจ้ามักจะเห็นคุณยาย

กับพีอาร์พันธุ์เดินผ่านมาทางครัวข้างหลัง บางครั้งคุณยายก็จะ
แวะหยุดยืนคุยกับหลวงพี่อิทธิจินตโก (พระรังสฤษฎ์ อิทธิจินตโก)
ซึ่งดูแลรับผิดชอบอยู่บริเวณนั้น คุณเป็นบรรยากาศที่อบอุ่นและ
เป็นกันเอง เสร็จแล้วพีอาร์พันธุ์ก็จะพาคุณยายเดินต่อไปทาง
บ้านพักข้างหลังครัว ข้าพเจ้าก็ได้แต่นั่งพนมมือไหว้คุณยาย และ
เฝ้าดูเหตุการณ์อยู่บริเวณใกล้ ๆ นั้น

ข้าพเจ้าชอบมองและชื่นชมภาพที่พีอาร์พันธุ์เดินลงมือไป
กับคุณยายมาก และมักจะมองตามหลังจนภาพนั้นลับหายไปจาก
สายตา นึกอยู่แต่ในใจว่า คุณยายท่านแลดูเป็นธรรมชาติและ
เป็นผู้สูงอายุที่น่าเข้าใกล้ อยากเข้าไปอยู่ใกล้ ๆ คุณยายอย่างนั้น
จังเลย โดยไม่คาดคิดเลยว่า...ในวันข้างหน้าจะได้มีโอกาสมาช่วย
งานพีอาร์พันธุ์และมาอยู่ใกล้ ๆ คุณยายเช่นนี้บ้าง

ช่วงก่อนที่จะเข้ามาอยู่วัดประมาณ ๓ เดือน ข้าพเจ้า
ฝันเห็นคุณยายท่านมายืนอยู่ที่ตรงหน้า และพูดด้วยเสียงเมตตาว่า
“ให้ขยันนั่งสมาธินะ” ข้าพเจ้าดีใจมากที่ฝันเห็นคุณยาย แม้ตื่น
ขึ้นมา ภาพความฝันนั้นก็ยังชัดเจนอยู่เหมือนภาพที่เกิดขึ้นจริง
ข้าพเจ้าจึงได้ขยันนั่งสมาธิเป็นการใหญ่

นอกจากนี้ในวันอาทิตย์ที่ไปวัด ข้าพเจ้ายังได้รับบุญพิเศษ
อีกอย่างหนึ่ง คือ ช่วยขัดพระพุทธรูปซึ่งทางวัดหล่อขึ้นด้วยเรซิน

ขนาดหน้าตัก ๓ นิ้ว ฐานพระทำเป็นรูปกลีบดอกบัวสีแดงที่ทอด
ออกมาจากพิมพ์ยาง หลวงพ่ออิทธิจินตโกจะให้นำมาแต่ง
ให้เรียบร้อย ชัดด้วยกระดาษทรายทั้งหยาบและละเอียด ก่อน
ที่จะนำไปพ่นเคลือบเงาต่อไป

ช่วงนั้นใจของข้าพเจ้าอยู่ในบุญตลอด ประกอบกับได้ฟัง
ธรรมะจากหลวงพี่วิชเชลโก (พระมหาสุวิทย์ วิชเชลโก ป.ธ. ๙)
เรื่องการตอบแทนพระคุณบิดามารดาว่า จะเป็นการตอบแทนที่
ประเสริฐสุด ถ้าเราได้ชักชวนท่านให้ได้มาเห็นแสงสว่างในทาง
ธรรม ได้ชักชวนให้ท่านรู้จักการทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนา
ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจที่จะขออนุญาตคุณพ่อคุณแม่มาช่วยงานที่วัด
อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่เราครั้งแรกตอนเรียนจบใหม่ ๆ ข้าพเจ้าเคย
ขออนุญาตท่านมาช่วยงานที่วัดแล้ว แต่ท่านไม่อนุญาตด้วยเหตุ
ผลว่า “เดี๋ยวใครเขาจะหาว่าเรามาพึ่งวัด” ท่านอยู่ต่างจังหวัด
ไม่เคยมาวัด สุดท้ายข้าพเจ้าจะอธิบายให้ท่านเข้าใจ

มาขออนุญาตครั้งนี้ ข้าพเจ้าเตรียมเหตุผลไว้อธิบายให้
ท่านฟังมากมาย แต่แล้วเหตุอัศจรรย์ก็เกิดขึ้น เมื่อข้าพเจ้าบอก
ท่านว่าอยากจะขอเปลี่ยนงานไปทำงานที่ข้าพเจ้าชอบ (คือไปทำ
งานที่วัด) ท่านไม่ได้มีคำคัดค้านหรือโต้แย้งใด ๆ มีเพียงคำถาม
เดียวที่ท่านถามข้าพเจ้าว่า “แล้วลูกจะแต่งงานหรือเปล่า” ถ้า

เป็นเมื่อก่อน ข้าพเจ้าจะยืนยันชั้นเชิงว่าไม่แต่ง แต่วันเวลาสอนให้ข้าพเจ้าหาคำตอบที่เป็นกลาง ๆ มาตอบ เพื่อถนอมน้ำใจท่านว่า “สุดแล้วแต่บุญของลูก” ท่านตอบตกลงกับข้าพเจ้า “ตามใจลูก แต่ต้องขอเวลาทำใจพอสมควร” ข้าพเจ้ารู้ดีว่าท่านเป็นห่วง กลัวว่าเวลาแก่เฒ่าจะไม่มีใครดูแลข้าพเจ้า

ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตรนั้นยิ่งใหญ่และมากล้น แต่ข้าพเจ้ามั่นใจยิ่งนักว่า เส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่ประเสริฐที่สุด และเป็นเส้นทางที่จะตอบแทนพระคุณท่านได้อย่างสูงสุด

วันเสาร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ข้าพเจ้าได้มาอยู่วัด มาช่วยงานพระศาสนาอย่างเต็มภาคภูมิ ข้าพเจ้าช่วยงานที่ครัว และก็ช่วยหลวงพี่อิทธิจินตโกทำพิมพ์สำหรับหล่อพระพุทธรูปเรซิน ที่พอทำเสร็จออกมาแล้วจะเป็นองค์พระธรรมกายใสฐานกลีบบัวสีแดง

ทุกวันข้าพเจ้าจะนั่งทำพิมพ์ยางอยู่ที่ห้องครัวหลัง ตรงประตูจะเป็นไม้กับกระຈก ทำให้มองเห็นทะลุเข้าไปในห้องได้ ตอนเย็น ๆ พี่อารีพันธุ์จะพาคุณยายเดินไปบ้านข้างหลังครัว ก็ผ่านห้องนี้ บางครั้งคุณยายก็หยุดยืนดู มองลอดกระຈกเข้ามา บางครั้งก็เปิดประตูเดินเข้าไปดูข้าพเจ้าทำพิมพ์ยางองค์พระ ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจและอบอุ่นใจทุกครั้งที่ได้พบคุณยาย

มืออยู่ครึ่งหนึ่งข้าพเจ้ามาทำงานแต่เช้าตรู่ แต่คงเนื่องด้วย
ผสมตัวเร่งยางที่ใช้ทำพิมพ์คลาดเคลื่อนไป ต้องนั่งปาดยางไป
ปาดยางมาตั้งนาน ยางก็ยังไม่แข็งตัวสักที ข้าพเจ้าก็ยิ่งใจเย็น
นั่งทำต่อไปเรื่อย ๆ จนประมาณเกือบ ๙ โมง คุณยายเดินเข้า
มาในห้องกับพี่อารีพันธุ์ มายืนดูข้าพเจ้าปาดยางแต่งองค์พระอยู่
ท่านพูดว่า “ได้บุญเยอะนะ ทำพระให้คนเขากราบไหว” แล้วก็
บอกข้าพเจ้าว่า “ไปหาข้าวปลากินก่อน...”

ข้าพเจ้าซาบซึ้งในความเมตตาของท่านมาก และในขณะ
เดียวกันนั้นก็นึกสงสัยอยู่ในใจว่า คุณยายทราบได้อย่างไรว่า
ข้าพเจ้ายังไม่ทานข้าว ทำไมคุณยายไม่นึกว่าข้าพเจ้าทานข้าว
เสร็จแล้วจึงมานั่งทำงาน ท่านช่างเป็นผู้ที่มองอะไรได้ทะลุปรุ
โปร่งยิ่งนัก

ข้าพเจ้ารู้สึกปิติ และมีความชุ่มเย็นเบิกบานอยู่ในใจ คิด
ในใจว่า นี่คงเป็นเพราะเราได้ตั้งใจทำความดีด้วยจิตอันบริสุทธิ์
ผ่องใสจึงทำให้ได้พบเหตุการณ์อันทำให้ปิติ และมีกำลังใจในการ
สร้างความดียิ่ง ๆ ขึ้นไปเช่นนี้

วันเวลาผ่านไปได้ไม่เท่าไร พี่อารีพันธุ์ได้มาบอกกับข้าพเจ้า
ว่า อยากจะหาคนมาช่วยงาน เนื่องจากคุณยายท่านอายุมาก
ขึ้น การดูแลสุขภาพก็ต้องคอยระมัดระวังมากขึ้น ตอนนี้มีแต่

พี่อารีพันธุ์คนเดียวรับบุญดูแลทั้งกลางวันและกลางคืน อยากให้ทดลองช่วยงาน

พี่อารีพันธุ์ได้ให้คำแนะนำว่า “งานดูแลผู้สูงอายุเป็นงานที่ละเอียดอ่อน ต้องใช้ความรอบคอบ และต้องคอยระมัดระวังในหลาย ๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องคอยระวังอย่าให้ท่านหกล้มเป็นอันขาด เพราะการหกล้มของผู้สูงอายุแต่ละครั้งนั้น จะมีผลตามมาหลายอย่าง ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผลที่เป็นไปในทางที่เลวร้าย ยากที่จะแก้ไขให้เหมือนเดิมได้” และยังแถมท้ายบอกข้าพเจ้าอีกว่า **“คุณยายท่านชอบคนชื่อและขยัน”**

ต่อมาข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปกราบหลวงพ่อร่มมชโยที่หน้าโรงปั้น วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งเป็นวันที่ข้าพเจ้าจะลืมไม่ได้อีกวันหนึ่งในชีวิต หลวงพ่อได้ซักถามและให้โอวาทในการทำหน้าที่แก่ข้าพเจ้าหลายอย่าง ซึ่งข้าพเจ้าได้จดและจำไว้เป็นอย่างดี มีอยู่ตอนหนึ่งท่านบอกว่า

“การทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ต้องมีความละเอียดอ่อน อันที่จริงหลวงพ่อบุญเป็นลูกศิษย์ต้องมีหน้าที่รับใช้ ปรนนิบัติครูบาอาจารย์ ถ้าหลวงพ่อบุญจะทำหน้าที่นี้ให้ดีที่สุด แต่หลวงพ่อบุญอยู่ในเพศภาวะที่ไม่เหมาะสมที่จะทำหน้าที่นี้ได้สะดวก จึงให้พวกเราทำหน้าที่นี้แทน...”

เมื่อได้เข้ามากราบหลวงพ่อก็ยังทำให้ข้าพเจ้าทราบถึงความ
เคารพรักที่หลวงพ่อมิต่อคุณยาย โอวาทที่ท่านให้แสดงถึง
ความละเอียดอ่อน รอบคอบ และมองการณ์ไกลยิ่งนัก

เมื่อวันเวลาผ่านไป

ยังทำให้ข้าพเจ้าซาบซึ้งในโอวาทของท่าน

และถือเป็นโอวาทอันศักดิ์สิทธิ์

ที่จะประทับประคองข้าพเจ้าให้ทำหน้าที่ได้สำเร็จ

อย่างบริสุทธิ์และบริบูรณ์

